

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 22/2019

Μεταξύ:

NCR (CYPRUS) LTD

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

NCR (CYPRUS) LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Μιχάλη Κυριακίδη, Δικηγόρο για Χάρης Κυριακίδης ΔΕΠΕ
2. Ελένη Νεοπτολέμου, Δικηγόρο για Χάρης Κυριακίδης ΔΕΠΕ
3. Κυριάκο Κυριάκου, Εκπρόσωπο Αιτήτριας εταιρείας
4. Κωνσταντίνο Καβαλάρη, Εκπρόσωπο Αιτήτριας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Έλενα Συμεωνίδου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α'
2. Μιχάλη Αμπίζα, Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή
3. Ευαγόρα Χατζηδημήτρη, Ανώτερο Πρωτοκολλητή
4. Παναγιώτα Παύλου, Λειτουργό Πληροφορικής
5. Αρτέμη Χατζηλοΐζου, Λειτουργό Πληροφορικής
6. Κωνσταντίνα Χατζηδημητρίου, Έκτακτη Λειτουργό Πληροφορικής

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 24 Οκτωβρίου, 2019

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Οι Αιτητές, με την παρούσα προσφυγή, υποστηρίζουν ότι η απόφαση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής («η Αναθέτουσα Αρχή») να αποκλείσει την προσφορά τους από το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης και πριν το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου και την οικονομική αξιολόγηση των προσφορών του Διαγωνισμού με αριθμό ΤΥΠ2017/008/A/A και τίτλο *«αγορά δικαιώματος χρήσης έτοιμου ή που θα αναπτυχθεί, διαδικτυακού πληροφοριακού συστήματος διοίκησης Δικαστηρίων (Σύστημα η-Δικαιοσύνη), εκπαίδευση του προσωπικού και δικαίωμα της Κυβέρνησης για αγορά του εν λόγω συστήματος ως δικαίωμα προαίρεσης»* είναι παράνομη.

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός προκηρύχθηκε μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων (e-procurement) στις 17.3.2017, με κριτήριο ανάθεσης την *«πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής – ποιότητας»*. Τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών καθορίστηκε η 22.9. 2017.

Την 21.9.2017 ορίστηκε εξαμελής Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία όμως πριν την έναρξη των εργασιών της, στις 9.10.2017, λόγω αποχώρησης ενός εκ των μελών της παρέμεινε πενταμελής.

Εμπρόθεσμα υποβλήθηκαν πέντε (5) προσφορές η αξιολόγηση των οποίων οδήγησε στον αποκλεισμό των Αιτητών και ακόμη ενός προσφοροδότη ο οποίος όμως ακυρώθηκε με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών ημερ. 11.10.2018 στα πλαίσια των προσφυγών 14/2018, 15/2018 και 16/2018. Ένας από τους λόγους ακύρωσης αφορούσε τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και την αδυναμία διαφοροποίησης του αριθμού των μελών της σύμφωνα με τον Κανονισμό 12(1) της ΚΔΠ 201/2007.

Ενόψει τούτου, η Αναθέτουσα Αρχή προχώρησε στο διορισμό νέου μέλους προς αντικατάσταση του μέλους που αποχώρησε από την Επιτροπή Αξιολόγησης και στις 8.1.2019 μετά από επαναξιολόγηση των προσφορών η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέβαλε στο Συμβούλιο Προσφορών την έκθεση της μέσω της Διευθύντριας της Αναθέτουσας Αρχής.

Το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του στις 29.1.2019 κάλεσε την Επιτροπή Αξιολόγησης να προχωρήσει στο στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης των προσφορών και στις 10.5.2019 υιοθέτησε την εισήγηση της για απόρριψη της προσφοράς των Αιτητών και των Αιτητών στην Προσφυγή 20/2019¹. Ο αποκλεισμός των Αιτητών έγινε για λόγους που κατά την Αναθέτουσα Αρχή σχετίζονται με ουσιώδεις αποκλίσεις από τα έγγραφα του Διαγωνισμού.

---

¹ LOGICOM SOLUTIONS LTD v. Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής

Η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή της ημερ. 22.5.2019 πληροφόρησε τους Αιτητές ότι η προσφορά τους έχει αποκλειστεί στο πρώτο υποστάδιο Τεχνικής Αξιολόγησης των προσφορών και ότι δεν προχώρησε σε Βαθμολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς για τους λόγους που αναλύονται στο Παράρτημα Α.

Στο Παράρτημα Α μεταξύ άλλων αναφέρονται τα εξής:

«Αποτελέσματα Πρώτου Υποσταδίου Τεχνικής Αξιολόγησης της προσφοράς σας

Στο πρώτο υποστάδιο της Τεχνικής Αξιολόγησης εντοπίστηκε ότι η προσφορά σας παρουσιάζει αποκλίσεις από τα προβλεπόμενα στα έγγραφα του διαγωνισμού όπως αυτές επεξηγούνται πιο κάτω. Επίσης για τις πιο κάτω αποκλίσεις εξετάστηκε το ενδεχόμενο αναζήτησης διευκρινήσεων και ομόφωνα αποφασίστηκε ότι δεν πρόκειται για ασαφή σημεία της προσφοράς, επομένως δεν έρχηζαν οποιασδήποτε διευκρίνισης.

- Συνολική Διάρκεια Υλοποίησης του Έργου σύμφωνα με τα παραδοτέα:
Η απαίτηση στα έγγραφα του διαγωνισμού αναφέρεται σε σύνολο 20 μηνών μέχρι την παραγωγική λειτουργία του συστήματος, περίοδος η οποία αφορά σε 14 μήνες για την ολοκλήρωση του διαδικτυακού πληροφοριακού συστήματος Διοίκησης Δικαστηρίων και σε 6 μήνες για συνολική περίοδο πιλοτικής λειτουργίας. Η διάρκεια της περιόδου ολοκλήρωσης του Έργου δεν είναι μεταβλητή αλλά υποχρεωτική και η μέγιστη δυνατή όπως και η διάρκεια της Πιλοτικής Λειτουργίας, χρονοδιαγράμματα τα οποία αρχικά έτυχαν σχετικών εγκρίσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο και η επέκτασή τους δόθηκε με σχετική έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού.

Στο χρονοδιάγραμμα της προσφοράς σας δηλώνεται συνολική διάρκεια 22 μηνών στην οποία περιλαμβάνεται και ένας μήνας για την ετοιμασία και υποβολή της έκθεσης έναρξης, οπότε χωρίς αυτήν η συνολική περίοδος του χρονοδιαγράμματος διαμορφώνεται στους 21 μήνες, περίοδος η οποία ξεπερνά κατά ένα μήνα την επιτρεπτή συνολική

περίοδο εκτέλεσης του Έργου η οποία ανέρχεται στους 20 μήνες όπως επεξηγείται πιο πάνω. Η διαφορά αυτή προκύπτει από την εκτεταμένη περίοδο που ορίστηκε από εσάς για την Πιλοτική Λειτουργία όπως επεξηγείται πιο κάτω. Συνεπώς καμία μεταβολή του χρονοδιαγράμματος δεν είναι αποδεκτή και η απόκλιση του επιπλέον ενός μηνός ουσιώδη απόκλιση.

- **Παραδοτέο 5: Πιλοτική Λειτουργία:** Αναφορικά με το εν λόγω παραδοτέο, οι πρόνοιες των εγγράφων διαγωνισμού είναι όπως η συνολική διάρκεια μην ξεπερνά τους έξι (6) ημερολογιακούς μήνες και μοναδική επιτρεπτή διαμόρφωση του χρόνου αυτού είναι σε μείωση του, δηλαδή νωρίτερα από τους 6 μήνες, κάτι το οποίο έχει το δικαίωμα να πράξει η Αναθέτουσα Αρχή/Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία/Δικαστήρια Κυπριακής Δημοκρατίας σε περίπτωση ικανοποίησης των χρηστών. Στην προσφορά σας η συνολική διάρκεια του Παραδοτέου 5 ανέρχεται στους 7,5 μήνες περίπου (7/12/18 – 19/07/19), (σελ. 144 της προσφοράς σας), κάτι το οποίο δεν ικανοποιεί τη σχετική υποχρεωτική πρόνοια στο σύνολο της, αλλά επίσης δεν ικανοποιεί και την πρόνοια όπως η Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία να μην ξεπερνά τους 4 μήνες, διάρκεια η οποία είναι η μέγιστη δυνατή σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα,
  - Διάρκεια Πιλοτικής Λειτουργίας: 7/12/18 – 24/5/19, δηλαδή 5 μήνες και 17 ημέρες αντί 4 μήνες κατά το μέγιστο όπως προνοείται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Η δε αναφερόμενη στην προσφορά σας διάρκεια κάτι λιγότερο από 2 μήνες για την Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία (24/5/19 – 19/7/19) οδηγεί αφενός, τη συνολική περίοδο της Πιλοτικής Λειτουργίας σε κάτι λιγότερο από 7,5 μήνες και αφετέρου την διάρκεια της Πιλοτικής Παραγωγικής σε κάτι λιγότερο από τον ελάχιστο υποχρεωτικό χρόνο διάρκειας της γεγονός το οποίο αποτελεί ουσιώδη απόκλιση.
  - Η απόκλιση που παρουσιάζεται στην Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία έχει αντίκτυπο στις ημερομηνίες ολοκλήρωσης των Παραδοτέων που προνοούνται να ολοκληρωθούν κατά τη διάρκεια της Πιλοτικής Δοκιμαστικής Λειτουργίας και πριν την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας τα οποία είναι το Παραδοτέο 4: Help Desk, και το Παραδοτέο 6: Εκπαίδευση Χρηστών

(Εσωτερικών και Εξωτερικών), γεγονός το οποίο αποτελεί ουσιώδη απόκλιση.

- **Παραδοτέο 9: Data Capture:** Στην προσφορά σας ενώ δηλώνεται ότι το χρονοδιάγραμμα έχει διάρκεια 22 μήνες εντούτοις περιλαμβάνεται χρονοδιάγραμμα με συνολική περίοδο 26 μηνών, το οποίο περιέχει 21 μήνες για την υλοποίηση του συστήματος περιλαμβανομένης της Πιλοτικής Λειτουργίας και άλλους πρόσθετους 5 μήνες που αναφέρονται μόνο στο Παραδοτέο 9: *Data Capture* (ημερ. Λήξης 2/12/2019). Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού η συνολική διάρκεια του χρονοδιαγράμματος πρέπει να ανέρχεται στους 14 μήνες υλοποίησης του συστήματος και πρόσθετους 6 μήνες που αντιστοιχούν στην πιλοτική λειτουργία, σύνολο 20 μήνες. Επίσης τα έγγραφα του διαγωνισμού προνοούν όπως το Παραδοτέο 9 ολοκληρωθεί πριν την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας του Συστήματος.

Στην προσφορά σας στο χρονοδιάγραμμα αναφέρεται ότι, το Παραδοτέο 9: *Data Capture* θα ξεκινήσει από την πρώτη ημέρα 1^η μέρα (1^η Ιανουαρίου) του ημερολογιακού έτους έναρξης της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος μέχρι την ημερομηνία έναρξης της (ημερολογιακό έτος 2019). Το παραδοτέο 9 σύμφωνα με το έγγραφο του διαγωνισμού αναφέρεται στις εργασίες καταχώρησης από τον Ανάδοχο όλων των υποθέσεων που θα έχουν καταχωρηθεί στα Δικαστήρια, από την πρώτη ημέρα 1^η ημέρα (1^η Ιανουαρίου) του ημερολογιακού έτους έναρξης της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος μέχρι την ημερομηνία έναρξης της. Από το χρονοδιάγραμμα φαίνεται ότι το σύστημα *eJustice* τίθεται σε παραγωγική λειτουργία στις 19/07/2019 ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώνεται μεν η Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία, το οποίο δεν δικαιολογεί όμως την επέκταση του χρονικού πλαισίου του Παραδοτέου 9 πέραν αυτής της ημερομηνίας. Δεν εμπεριέχεται στην προσφορά οποιουδήποτε είδους επεξήγηση ως προς την διάρκεια της περιόδου του *Data Capture* αλλά η ημερομηνία ολοκλήρωσης του σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα δηλώνεται η 2/12/2019, η οποία εκφεύγει κατά πολύ των απαιτούμενων χρονικών πλαισίων που δηλώνονται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Επιπρόσθετα, δεν υπάρχει κανένα σημείο της

προσφοράς σας αναφορά ότι θα ολοκληρωθεί και θα είναι διαθέσιμο το Παραδοτέο 9: Data Capture με την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας του Συστήματος (δηλαδή στις 24/5/2019 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα). Αντιθέτως, σαφής είναι η αναφορά στο χρονοδιάγραμμα ότι το Παραδοτέο αυτό θα ολοκληρωθεί στις 2/12/2019, δηλαδή σε ημερομηνία μεταγενέστερη της έναρξης της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας.

Συνοπτικά από την προσφορά σας προκύπτει ότι, το Παραδοτέο 9 θα αρχίσει την 1/1/2019 για τις υποθέσεις που θα καταχωρηθούν μέχρι τις 24/05/2019 και θα ολοκληρωθεί στις 2/12/2019, γεγονός το οποίο αντιβαίνει των επιτακτικών προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού και αποτελεί ουσιώδη απόκλιση».

Εναντίον της εν λόγω απόφασης, οι Αιτητές, καταχώρησαν την παρούσα προσφυγή με την οποία αμφισβητούν τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης.

Σύμφωνα με του Αιτητές, η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει λόγω κακής συγκρότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης. Ισχυρίζονται, ότι παράνομα και εσφαλμένα η θέση του μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης κας Κ.Α. αναπληρώθηκε από τον κο Δ.Α. Η αντικατάσταση της μάλιστα έγινε χωρίς προηγουμένως να εξεταστεί κατά πόσο το κώλυμα εξακολουθούσε να υφίσταται. Υποστήριξαν ότι το χρονικό διάστημα απουσίας της κας Κ.Α. για ιατρικούς λόγους σύμφωνα με την επιστολή της Δικαστικής Υπηρεσίας ημερ. 5.10.2017, περιοριζόταν σε μερικούς μήνες, ενώ η διαδικασία που ακολούθησε από την ημέρα διορισμού της (21.09.2017) και της αντικατάστασης της (19.11.2018) ήταν πέραν του ενός χρόνου. Συνεπώς, η Αναθέτουσα Αρχή εσφαλμένα και κατά παράβαση των σχετικών

κανονισμών προχώρησε σε αντικατάσταση της. Το γεγονός αυτό καταλήγουν οδηγεί σε εσφαλμένη συγκρότηση της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Σ' ότι αφορά τον πρώτο λόγο αποκλεισμού της προσφοράς τους, υποστηρίζουν, ότι το υποβληθέν με την προσφορά τους χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου εσφαλμένα κρίθηκε ότι παρουσιάζει ουσιώδεις αποκλίσεις. Υπό πλάνη η Αναθέτουσα Αρχή, και χωρίς να λάβει υπόψη της την αναφορά στην προσφορά τους ότι υποβάλλεται ένα τυπικό χρονοδιάγραμμα, και την επιφύλαξη ότι *«ανάλογα με την ημερομηνία έναρξης συμβολαίου θα καθοριστεί και η τελική διάρκεια του έργου και των επί μέρους καθηκόντων και παραδοτέων»* απέρριψε την προσφορά τους. Η συνολική διάρκεια υλοποίησης του έργου η οποία δηλώθηκε από τους Αιτητές σε 21 μήνες, χωρίς την έκθεση έναρξης, αντί 20 που προβλέπεται στα έγγραφα του διαγωνισμού, σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή, αναφέρουν, οφείλεται στο χρονοδιάγραμμα της πιλοτικής δοκιμαστικής λειτουργίας, το οποίο αντί τέσσερις (4) μήνες το μέγιστο, που προνοείται στα έγγραφα του Διαγωνισμού, είναι πέντε (5) μήνες και 17 ημέρες. Επιπλέον, κατά την Αναθέτουσα Αρχή, απόκλιση υπάρχει και στη πιλοτική παραγωγική λειτουργία η οποία στην προσφορά τους προσδιορίζεται σε λιγότερο από τον ελάχιστο υποχρεωτικό χρόνο των δύο (2) μηνών. Κατά τους Αιτητές, η συνολική διάρκεια του Διαγωνισμού δεν μπορούσε να προκαθοριστεί με ακρίβεια καθώς τα διάφορα στάδια προϋποθέτουν έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής.

Περαιτέρω, αναφέρουν ότι δικαίωμα μετακίνησης των εργασιών προνοείται στον όρο 5.2 Παράρτημα II: Όροι Εντολής- Τεχνικές Προδιαγραφές, με αποτέλεσμα να μην ευσταθεί η θέση της Αναθέτουσας Αρχής αναφορικά με το αυστηρό του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης εργασιών. Ανάλογη πρόνοια υποδεικνύουν περιείχε και το χρονοδιάγραμμα του Οικονομικού Φορέα IBM, ο οποίος δεν αποκλείστηκε λόγω της προσθήκης των επιπλέον μηνών, αλλά αντιθέτως, η προσφορά του προχώρησε στο επόμενο στάδιο της Τεχνικής Αξιολόγησης. Συνεπώς καταλήγουν εσφαλμένα η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι αποτελεί απόκλιση από ουσιώδη όρο του διαγωνισμού το γεγονός ότι η Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία παρουσιαζόταν να έχει διάρκεια λιγότερη από δύο (2) μήνες. Τόσο από τους όρους του Διαγωνισμού όσο και από το χρονοδιάγραμμα που σκιαγραφείται μέσα από τους όρους του διαγωνισμού, δεν προκύπτει ότι η μικρότερη διάρκεια της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας μπορεί να θεωρηθεί ουσιώδης απόκλιση και η προσφορά τους να αποκλεισθεί. Χωρίς να ισχυρίζονται ότι η προσφορά της IBM θα έπρεπε να αποκλεισθεί επειδή περιείχε αποκλίσεις στις ημέρες παράδοσης των παραδοτέων, υποστηρίζουν ότι υπό πλάνη και κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών οι αποκλίσεις που παρουσίαζε η προσφορά τους θεωρήθηκαν ουσιώδεις.

Τέλος, υποστηρίζουν ότι το μη ουσιώδες των όρων στη βάση των οποίων η προσφορά τους αποκλείστηκε συνάγεται και από το ιστορικό του διαγωνισμού. Η συγγραφή των όρων άρχισε το 2014, το 2016 ανακοινώθηκε η πρόθεση

προκήρυξης, η προθεσμία υποβολής των προσφορών αναβλήθηκε τρεις φορές και η επανεξέταση μετά την ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών έγινε μετά από επτά μήνες.

Εισηγούνται επίσης, ότι πεπλανημένα αποκλείστηκε η προσφορά τους λόγω του Παραδοτέου 9, Data Capture. Οι Αιτητές θεωρούν ότι υπήρξε πραγματική πλάνη της Αναθέτουσας Αρχής αφού στην παράγραφο 2.3 της προσφοράς τους παρατίθεται ένα τυπικό ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και επιπλέον καταγράφεται ότι *«ανάλογα με την ημερομηνία έναρξης συμβολαίου θα καθοριστεί και η τελική διάρκεια του έργου και των επί μέρους καθηκόντων και παραδοτέων»*. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η συνολική διάρκεια του Διαγωνισμού δεν μπορούσε να προκαθοριστεί με ακρίβεια αφού τα διάφορα στάδια έχουν ως προϋπόθεση την έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής (όρος 15 Παραρτήματος Ι, Γενικοί Όροι Σύμβασης), η εμμονή της Αναθέτουσας Αρχής ότι το Gantt Chart των Αιτητών αποτελούσε το χρονοδιάγραμμα της προσφοράς τους, αντί ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, είναι αποτέλεσμα πραγματικής πλάνης.

Ο σχετικός με το παραδοτέο 9 όρος 4.2, παράγραφος 8, σημείο ΙΧ, του Παραρτήματος ΙΙ: Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, εφόσον δεν αναφέρει την ημερομηνία κατά την οποία αυτό πρέπει να ολοκληρωθεί, αλλά μόνο μέχρι ποιας ημερομηνίας έγγραφα θα πρέπει να εισαχθούν στο σύστημα, εσφαλμένα η Αναθέτουσα Αρχή θεώρησε ότι το Παραδοτέο 9 πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη της Παραγωγικής Λειτουργίας του Συστήματος. Οι Αιτητές

παραπέμπουν και στις Διευκρινίσεις/Τροποποιήσεις² που δόθηκαν στις 12.7.2017. Συνεπώς, πεπλανημένα η Επιτροπή Αξιολόγησης θεώρησε ότι υπάρχει ημερομηνία ολοκλήρωσης του Παραδοτέου 9, και ειδικότερα ότι αυτή είναι πριν την έναρξη της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας. Ακόμα δε, και να θεωρηθεί ότι η προσφορά παρουσίαζε απόκλιση από τους όρους, αυτή είναι επουσιώδης και δεν μπορούσε να οδηγήσει στον αποκλεισμό της προσφοράς τους. Υποστηρίζουν επίσης, ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης περιόρισε υπερβολικά τη δυνατότητα της να ζητήσει διευκρινίσεις με αποτέλεσμα να καταλήξει στην απόρριψη της προσφοράς τους αντί να ζητήσει να διευκρινίσει τις κατά την ίδια αποκλίσεις στο χρονοδιάγραμμα των Αιτητών. Με αυτή της την ενέργεια, καταλήγουν οι Αιτητές, η Αναθέτουσα Αρχή παραβίασε και την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, ενεργώντας με τρόπο κακόπιστο και κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης.

Περαιτέρω είναι η θέση των Αιτητών ότι η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να διεξάγει δέουσα έρευνα, άσκησε πλημμελώς τη διακριτική της ευχέρεια και η απόφαση της στερείται αιτιολογίας. Με αναφορά στις προσφορές των οικονομικών φορέων IBM, ΟΤΕ και NewCytech, οι Αιτητές, υποστηρίζουν ότι η Αναθέτουσα Αρχή αποδέχθηκε τις προσφορές τους ενώ και σε αυτές υπήρχαν αποκλίσεις και

---

² «Διευκρινίζεται ότι, ο μέσος όρος σελίδων ανά φάκελο ανά κατηγορία υπόθεσης κτλ. δεν μπορεί να υπολογιστεί, αλλά θα διαπιστωθεί κατά την υλοποίηση του συστήματος. Περαιτέρω, το θέμα του όγκου των υποθέσεων που θα εισαχθούν στο σύστημα, είναι άμεσα συναρτώμενο και με την ημερομηνία έναρξης της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος. Συνεπώς δεν μπορεί να γίνει σε αυτό το στάδιο οποιαδήποτε εκτίμηση».

ασάφειες στα υποβληθέντα χρονοδιάγραμμα. Ειδικότερα, σε σχέση δε με τον οικονομικό φορέα ΟΤΕ, αναφέρουν ότι η εγγυητική επιστολή που υπέβαλε δεν είχε χαρτοσημανθεί και ούτε είχαν υποβληθεί με την προσφορά του οι ελεγμένες οικονομικές εκθέσεις, ο δε οικονομικός φορέας IBM δεν παρουσίασε τα απαραίτητα πιστοποιητικά για να αποδείξει ότι έχει υλοποιήσει έργα αξίας πέραν των €5.000.000 σύμφωνα με τον όρο 8.3.1.1. των εγγράφων του Διαγωνισμού.

Τέλος, ισχυρίζονται έλλειψη αιτιολογίας ως προς το ουσιώδες του όρου σε σχέση με τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του Διαγωνισμού.

Η Αναθέτουσα Αρχή, απέρριψε ως αβάσιμους όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών. Σε σχέση με τον ισχυρισμό για την αντικατάσταση του έκτου μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης μετά την ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών υποστήριξε τα εξής.

Από την επιστολή του Δικαστηρίου ημερομηνίας 5.10.2017, ανέφερε, προκύπτει όχι μόνο η απουσία του μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης κας Κ.Α. για τους επόμενους μήνες από τα καθήκοντα της για ιατρικούς λόγους, αλλά και το αίτημα για αφαίρεση της από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Η πενταμελής όμως σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης κρίθηκε από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών παράνομη, γι' αυτό και ζητήθηκε η αντικατάστασή της. Οι ιατρικοί λόγοι στους οποίους αναφέρεται η Δικαστική Υπηρεσία στην επιστολή της, ήταν επαρκής απόδειξη ότι η κα Κ.Α. δεν μπορούσε να εκτελέσει τα καθήκοντα της ως μέλος της

Επιτροπής Αξιολόγησης και δεν υπήρχε λόγος περαιτέρω έρευνας. Παραπέμποντας στην απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και συγκεκριμένα στο απόσπασμα «*Η σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 21.9.2017 θεωρούμε ότι καίτοι η συσταθείσα Επιτροπή Αξιολόγησης δεν συνεδρίασε πριν την αποχώρηση της κας Κ.Α. επιβάλλει την αντικατάσταση της σύμφωνα με τον Κανονισμό 12 της ΚΔΠ 201/2007*» υποστήριξε το καθόλα νόμιμο της αντικατάστασης του μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Αναφορικά με τους λόγους αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι ο όρος 8.3.2(γ) του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού προνοούσε ρητά την υποβολή αναλυτικού χρονοδιαγράμματος δραστηριοτήτων με βάση τα παραδοτέα της Σύμβασης (διάγραμμα Gantt).

Οι αποκλίσεις που η Επιτροπή Αξιολόγησης εντόπισε στην προσφορά των Αιτητών δεν δικαιολογούσαν αναζήτηση διευκρινίσεων καθότι δεν αποτελούσαν ασάφεια. Στο χρονοδιάγραμμα της προσφοράς τους η συνολική περίοδος υλοποίησης του έργου καθοριζότο στους 21 μήνες, περίοδος η οποία υπερβαίνει κατά ένα μήνα την επιτρεπτή συνολική περίοδο εκτέλεσης του Έργου που είναι 20 μήνες και σημειώνει ότι η διάρκεια της περιόδου ολοκλήρωσης του Έργου δεν είναι μεταβλητή αλλά υποχρεωτική, με αποτέλεσμα η μεγαλύτερη διάρκεια υλοποίησης του έργου κατά ένα (1) μήνα αποτελεί ουσιώδη απόκλιση.

Αναφορικά με το Παραδοτέο 5: Πιλοτική Λειτουργία, οι πρόνοιες των εγγράφων διαγωνισμού, προνοούν συνολική διάρκεια έξι (6) ημερολογιακών μηνών με επιτρεπτή διαμόρφωση του χρόνου αυτού σε μείωση του. Σύμφωνα με την προσφορά των Αιτητών, η συνολική διάρκεια του Παραδοτέου 5, ανέρχεται στους 7,5 μήνες περίπου (7.12.18 – 19.7.19). Επίσης, ούτε η πρόνοια όπως η Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία ικανοποιείται, εφόσον υπερβαίνει την μέγιστη δυνατή διάρκεια, σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού που είναι τέσσερις (4) μήνες. Η απόκλιση που παρουσιάζεται στην Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία, υπερβαίνει τους 4 μήνες, έχει αντίκτυπο στις ημερομηνίες ολοκλήρωσης του Παραδοτέου 4: Help Desk, και του Παραδοτέου 6: Εκπαίδευση Χρηστών (Εσωτερικών και Εξωτερικών).

Η Αναθέτουσα Αρχή, σε σχέση με το Παραδοτέο 9 (Data Capture), αναφέρει ότι ενώ στην προσφορά των Αιτητών δηλώνεται ότι το χρονοδιάγραμμα έχει διάρκεια 22 μήνες, εντούτοις περιλαμβάνεται χρονοδιάγραμμα με συνολική περίοδο 26 μηνών, το οποίο περιέχει είκοσι ένα (21) μήνες για την υλοποίηση του συστήματος περιλαμβανομένης της Πιλοτικής Λειτουργίας και άλλους πέντε (5) μήνες που αναφέρονται μόνο στο Παραδοτέο 9: Data Capture ενώ σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού η συνολική διάρκεια του χρονοδιαγράμματος ανέρχεται στους 14 μήνες υλοποίησης του συστήματος και πρόσθετους 6 μήνες που αντιστοιχούν στην πιλοτική λειτουργία, σύνολο 20 μήνες. Επίσης σύμφωνα με τα έγγραφα του

διαγωνισμού το Παραδοτέο 9 πρέπει να ολοκληρωθεί πριν την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας,

Ως προς τη διάρκεια της περιόδου του Παραδοτέου 9, στην προσφορά των Αιτητών δεν παρέχεται οποιαδήποτε επεξήγηση. Ρητά δηλώνεται ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του η 2.12.2019 ημερομηνία όμως η οποία εκφεύγει κατά πολύ των χρονικών πλαισίων που δηλώνονται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Τονίζει δε ότι δεν γίνεται αναφορά ότι το Παραδοτέο 9: Data Capture θα ολοκληρωθεί και θα είναι διαθέσιμο με την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας του Συστήματος (δηλαδή σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα στις 24.5.2019). Αντίθετα, σαφής είναι η αναφορά στο χρονοδιάγραμμα ότι το Παραδοτέο αυτό θα ολοκληρωθεί στις 2.12.2019, δηλαδή σε ημερομηνία μεταγενέστερη της έναρξης της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας.

Το δικαίωμα μετακίνησης των εργασιών λόγω της καλοκαιρινής περιόδου όπως προκύπτει από το Παράρτημα II των Όρων Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές αφορά μόνο το στάδιο υλοποίησης του αντικειμένου της Σύμβασης. Ούτε μπορούν οι Αιτητές κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς τους να επικαλούνται επέκταση 3 μηνών λόγω του καλοκαιριού δεδομένο το οποίο δεν είναι δυνατό να αξιολογηθεί σε αυτό το στάδιο.

Οι ημερομηνίες που καθόρισαν οι Αιτητές στην προσφορά τους για το Παραδοτέο 5, όταν αθροίζονται δεν αριθμούν σε δυο ημερολογιακούς μήνες (Το παράρτημα

Ι:Γενικοί Όροι της Σύμβασης ορίζει τον μήνα ως ημερολογιακό μήνα). Συγκεκριμένα, η Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία σύμφωνα με το Gantt Chart των Αιτητών ξεκινά στις 24.5 και ολοκληρώνεται στις 19.7 περίοδος δηλαδή που δεν πληροί τον όρο της ελάχιστης χρονικής περιόδου των 2 μηνών.

Ούτε το γεγονός ότι η Αναθέτουσα Αρχή εξασφάλισε έγκριση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για επέκταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης, μπορεί να καταστήσει τον όρο ως επουσιώδη. Η επέκταση του χρόνου κρίθηκε απαραίτητη για συγκεκριμένους λόγους όπως το ζήτημα με τις γλώσσες του User Interface του Συστήματος. Τα διάφορα στάδια του διαγωνισμού στα οποία αναφέρθηκαν οι Αιτητές δεν μπορούν να καταστήσουν τα αυστηρά χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν από τους όρους του διαγωνισμού ως μη ουσιώδη. Η σημασία της τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων προκύπτει από το Παράρτημα ΙΙ, Όροι εντολής – Τεχνικές προδιαγραφές. Εάν η Επιτροπή Αξιολόγησης αποδεχόταν τέτοια απόκλιση θα θεωρείτο ότι διόρθωνε την προσφορά των Αιτητών και κατ' επέκταση να θεωρείτο ότι αντιμετώπιζε άνισα τους προσφοροδότες.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς των Αιτητών για τις αποκλίσεις των άλλων προσφοροδοτών ήτοι IBM, New Cytech και ΟΤΕ, ανεξάρτητα από τη θέση της ότι οι Αιτητές δεν έχουν έννομο συμφέρον να εγείρουν λόγους ακύρωσης σε σχέση με τις προσφορές άλλων προσφοροδοτών αφού οι ίδιοι δεν πληρούσαν ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού σημείωσε τα ακόλουθα:

- (α) τα παραδοτέα της IBM στα οποία ισχυρίζονται οι Αιτητές ότι υπάρχουν αποκλίσεις δεν αφορούν τα παραδοτέα για τα οποία αποκλείστηκε η προσφορά τους. Περαιτέρω, για όλη την διάρκεια εκτέλεσης των παραδοτέων (εξαιρουμένου του παραδοτέου 5) δόθηκε παράταση 4 μηνών περίοδο την οποία μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οι οικονομικοί φορείς για την εκτέλεση των εργασιών των παραδοτέων που εμπίπτουν στους 14 μήνες και ολοκλήρωση των παραδοτέων ανάλογα με τις δικές τους εκτιμήσεις. Άλλωστε η προσφορά της IBM όπως προκύπτει από το Gantt Chart της δεν προέβλεπε επέκταση του χρόνου πέραν των 14 μηνών,
- (β) η New Cytech υπέβαλε το Gantt Chart και για κάθε παραδοτέο υπέδειξε τον χρόνο σε μήνες και ο χρόνος έναρξης και λήξης είναι συνυφασμένος με τον χρόνο έναρξης και λήξης του κάθε μήνα στον οποίο γίνεται αναφορά,
- (γ) έχουν υποβληθεί χρονοδιαγράμματα από τον ΟΤΕ τα οποία φαίνονται αναλυτικά στον Gantt Chart,
- (δ) αναφορικά με το ζήτημα της χαρτοσήμανσης της εγγυητικής του ΟΤΕ που η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμπει στα πρακτικά ημερομηνίας 29.1.2019 του Συμβούλιο Προσφορών όπου είχε αναφερθεί ότι ο σκοπός που ζητείται η εγγυητική ικανοποιείται και σε περίπτωση που απαιτηθεί η ρευστοποίηση της εγγυητικής, αυτό θα πραγματοποιηθεί χωρίς κώλυμα και χωρίς οποιαδήποτε εμπλοκή του προσφέροντα, αφού η εγγυητική αποτελεί δέσμευση της

Τράπεζας που λειτουργά στην Ελληνική Δημοκρατία έναντι της Αναθέτουσας Αρχής. Ούτε η εγγύηση συμμετοχής καθίσταται άκυρη για το λόγο ότι δεν είναι χαρτοσημασμένη. Σημαντική δε είναι η διαπίστωση στην αιτιολογία του Συμβουλίου Προσφορών ότι το άρθρο 35 του περί Χαρτοσήμων Νόμου επιτρέπει την χαρτοσήμανση εγγράφων σε μεταγενέστερο στάδιο ούτως ώστε να κατατεθούν ως αποδεικτικά στοιχεία σε δικαστική διαδικασία,

- (ε) αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η εταιρεία IBM δεν ικανοποιούσε όρο σε σχέση με κατοχή εμπειρίας, η Αναθέτουσα Αρχή, σημειώνει ότι μαζί με την προσφορά της υπέβαλε μεταξύ άλλων έργο με τον φορέα Unisystems: Έργο για Συμβούλιο Επικρατείας και ένα δεύτερο με τον ίδιο Φορέα: Έργο για ΕΟΠΥΥ όπως αυτό προκύπτει από το πρακτικό της συνεδρίασης ελέγχου ποιοτικής επιλογής ημερομηνίας 18.12.2019. Η αξία των δυο αυτών έργων ικανοποιούσε την απαίτηση η συνολική αξία των Συμβάσεων να ανέρχεται τουλάχιστον σε €5.000.000.

Είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής, ότι εκεί που μπορούσαν να ζητηθούν διευκρινίσεις το έπραξε και στην περίπτωση των Αιτητών και αυτό καταδεικνύεται από τα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης. Επομένως δεν τίθεται ζήτημα άνισης μεταχείρισης στο τρόπο αξιολόγησης των προσφορών.

Σ' ότι αφορά τους ισχυρισμούς των Αιτητών σε σχέση με απόκλιση από τα έγγραφα του διαγωνισμού των προσφορών των οικονομικών φορέων IBM, New Cytech και ΟΤΕ παραπέμπουμε στα αποφασισθέντα στην *Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ν. EL.NI.A. KOKKINOS LTD*, Αναθεωρητική Έφεση αρ. 105/2011, ημερ. 3.2.2017, τα οποία τυγχάνουν και εδώ εφαρμογής. Στην εν λόγω απόφαση μεταξύ άλλων αναφέρθηκαν τα εξής:

*«Αποτελεί πάγια νομολογιακή αρχή ότι προσφοροδότης ο οποίος δεν τηρεί με ακρίβεια τους όρους του διαγωνισμού αποκλείεται και δεν έχει έννομο συμφέρον ούτε να διεκδικήσει την προσφορά, ούτε να αμφισβητήσει την κατακύρωση της σε άλλο προσφοροδότη. Δηλαδή, αποκλεισθείς προσφοροδότης λόγω παραβίασης όρων διαγωνισμού μπορεί να προσβάλει μόνο τον δικό του αποκλεισμό και όχι κατά πόσον η προσφορά που εν τέλει επιλέγηκε πληρούσε ή όχι τους όρους του διαγωνισμού, (βλ. *Tamassos Suppliers ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 60, Multiklima Malliotis Engineering Ltd ν. Δημοκρατίας (2002) 3 Α.Α.Δ. 401 και Minico House Ltd ν. Δημοκρατίας (2011) 3 Α.Α.Δ. 104*). Εφόσον λοιπόν είχε κριθεί ότι η προσφορά της εφεσίβλητης παραβίαζε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο θεώρησε ότι νομιμοποιείτο να εγείρει προς εξέταση ζητήματα που αφορούσαν το κατά πόσο η προσφορά του ΕΜ πληρούσε ή όχι τους όρους του διαγωνισμού, έστω και κατ'επίκληση του ισχυρισμού για άνιση μεταχείριση της.*

*Παρόμοιο θέμα εξετάστηκε στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Μάριος Θεοχαρίδης Ατδ (2008) 3 Α.Α.Δ. 488**, όπου λέχθηκαν τα εξής (σελ. 493-494):*

«Υπό τις περιστάσεις κρίνουμε ότι οι εφεσίβλητοι-αιτητές στην προσφυγή, αποκλείστηκαν νόμιμα και για καλό λόγο και κατά συνέπεια δεν νομιμοποιούνταν και δεν είχαν έννομο συμφέρον να προσβάλουν την κατακύρωση της προσφοράς στο ενδιαφερόμενο μέρος. Αυτή η κατάληξη μας είναι καθοριστική για την έκβαση της έφεσης, η οποία επιτυγχάνει, δεδομένου ότι το πρωτόδικο δικαστήριο κακώς επιλήφθηκε της προσφυγής των εφεσίβλητων εφόσον αυτοί δεν είχαν έννομο συμφέρον. Κατ'επέκταση δεν τίθεται ζήτημα εξέτασης του κατά πόσον η προσφορά του ενδιαφερομένου μέρους πληρούσε ή δεν πληρούσε τους όρους και προδιαγραφές του διαγωνισμού. Δεν τίθεται επίσης ζήτημα διαπίστωσης

άνισης μεταχείρισης των αιτητών-εφεσιβλήτων σε σύγκριση με το ενδιαφερόμενο μέρος. Εφόσον οι εφεσίβλητοι δεν έχουν έννομο συμφέρον στην παρούσα υπόθεση, δεν δικαιούνται να κινήσουν τη διαδικασία του δικαστικού ελέγχου».

Σχετική επί του θέματος είναι και η **Wte Wassertechnik GmbH-Bamag GmbH & Co "Wte-Bamag Consortium v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (2013) 3 Α.Α.Δ. 488** όπου (κατά πλειοψηφία) λέχθηκε πως «Το τι αποτελεί ουσιώδη όρο πλειοδοτικού διαγωνισμού έχει, κατ' επανάληψη, αποτελέσει αντικείμενο δικαστικών αποφάσεων. Στην **Tamassos Tobacco Suppliers and Co. v. Δημοκρατίας** (πιο πάνω), αναφέρεται ότι η κρίση κατά πόσο τύπος ο οποίος παραβιάζεται αποτελεί ουσιώδη ή επουσιώδη πρόνοια ανήκει στο πρωτόδικο Δικαστήριο και ότι το κριτήριο για τον καθορισμό της σημασίας και υπόστασης όρου πλειοδοτικού διαγωνισμού είναι η σημασία που ενέχει η τήρηση του για την απόφαση για την κατακύρωση της προσφοράς». Στη βάση αυτή, με δεδομένη την κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η προσφορά της εφεσίβλητης παραβίαζε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, οτιδήποτε περαιτέρω δεν ετίθετο προς εξέταση από το πρωτόδικο Δικαστήριο.

Το πιο πάνω σταθερό αξίωμα υιοθετήθηκε στην πρόσφατη υπόθεση **Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών v. Podium Engineering, Αναθ. Έφεση Αρ. 192/2010, ημερ. 29.1.2016**, στην οποία επισημάνθηκε ότι η Αναθεωρητική Αρχή, επιφορτισμένη να εξετάζει τη νομιμότητα αποφάσεων Αναθέτουσας Αρχής ως ιεραρχικά ανώτερο όργανο, οφείλει να ελέγξει το νόμιμο μιας προσφοροδότης εταιρείας και της προσφοράς της».

Σχετικοί με τους λόγους αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών θεωρούμε ότι είναι οι πιο κάτω όροι:

Όρος 8.3.2 Τεχνική Προσφορά του Μέρους Α – Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς, ο οποίος προβλέπει τα εξής:

«8.3.2 Τεχνική Προσφορά

Η Τεχνική Προσφορά περιλαμβάνει αναλυτική παρουσίαση της προσφερόμενης τεχνικής λύσης, τόσο ως προς τα προϊόντα και τα τεχνικά τους

χαρακτηριστικά όσο και ως προς τις λοιπές επιμέρους απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Παράρτημα II. ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ και συγκεκριμένα:

- α. [...]
1. [...]
  2. [...]
  3. Αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση του συστήματος η-Δικαιοσύνη και των εκπαιδεύσεων, σε σχέση με τον χρόνο αποπεράτωσης του συστήματος δηλαδή των 10 μηνών³ και της πιλοτικής λειτουργίας των πρόσθετων 6 μηνών, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας εκτέλεσης των εργασιών:
[...]
  4. [...]
- β. [...]
- γ. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
- Αναλυτικό Χρονοδιάγραμμα, των δραστηριοτήτων, με βάση τα παραδοτέα της Σύμβασης (διάγραμμα Gantt).
- δ. [...]».

Όρος 4(2) του Παραρτήματος II: Όροι εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές

«4. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.2 Ανάλυση δραστηριοτήτων – Παραδοτέα Σταδίου 1

Ο Ανάδοχος θα είναι αρμόδιος για την εκτέλεση του Αντικειμένου της Σύμβασης. Αυτό περιλαμβάνει τη διοίκηση και την εξασφάλιση του συντονισμού όλων των δραστηριοτήτων του Αντικειμένου της Σύμβασης. Ειδικότερα, ο Ανάδοχος θα πρέπει να αναλάβει:

³ Προφανώς πρόκειται περί λάθους. Υπήρξε διόρθωση από 10 μήνες σε 14 μήνες.

[...]

8. **Παραδοτέα / Υποχρεώσεις Αναδόχου:**

[...]

V. **Παραδοτέο 5: Πιλοτική Λειτουργία του συστήματος**

5(α) Αποτελέσματα Πιλοτικής Δοκιμαστικής Λειτουργίας

5(β) Αποτελέσματα Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας

Η Πιλοτική Λειτουργία του συστήματος διαχωρίζεται σε 2 κατηγορίες οι οποίες είναι η Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία που περιλαμβάνει του Ελέγχους στο σύστημα που θα εκτελεστούν από συγκεκριμένη ομάδα χρηστών και η Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία κατά την οποία το σύστημα τίθεται σε πραγματική λειτουργία και θα χρησιμοποιείται από όλους τους χρήστες (εσωτερικούς –intranet και εξωτερικούς – internet) του. Η συνολική διάρκεια των δύο σταδίων δεν δύναται να ξεπεράσει τους έξι (6) ημερολογιακούς μήνες όπως αναλύεται και πιο κάτω. Η Αναθέτουσα Αρχή / Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία / Δικαστήρια Κυπριακής Δημοκρατίας θα έχουν το δικαίωμα ολοκλήρωσης της πιλοτικής λειτουργίας νωρίτερα από τους 6 μήνες σε περίπτωση ικανοποίησης των χρηστών. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ανυπέβλητα και/ή σοβαρότατα προβλήματα τα οποία καταδεικνύουν ότι το Πληροφοριακό Σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει και/ή ανταποκριθεί γεγονός που καθιστά αδύνατη τη χρήση του, η Αναθέτουσα Αρχή δικαιούται να διακόψει την Πιλοτική εφαρμογή και είτε να προχωρήσει στον τερματισμό της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 23 του Παραρτήματος I – Γενικοί Όροι Σύμβασης, είτε να τάξει εύλογη προθεσμία στον Ανάδοχο για την αποκατάσταση των προβλημάτων και την επανέναρξη της περιόδου πιλοτικής λειτουργίας.

Σε περίπτωση διακοπής της πιλοτικής λειτουργίας πριν τους 6 μήνες θα υπάρξει αντίστοιχη μεταβολή της συνολικής περιόδου της Σύμβασης

- Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία: θα αρχίσει με την επιτυχή ολοκλήρωση της προσαρμογής του συστήματος (με το πέρας των 14 ημερών) οπότε και θα έχει ολοκληρωθεί και η εκπαίδευση των χρηστών που θα εκτελέσουν τους ελέγχους. Το παρόν στάδιο αναμένεται να διαρκέσει από δύο (2) μέχρι τέσσερις (4) μήνες.

[...]

- Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία: θα αρχίσει με την επιτυχή ολοκλήρωση της Πιλοτικής Δοκιμαστικής Λειτουργίας του συστήματος οπότε και θα έχει εκδοθεί η προκαταρκτική αποδοχή του ελέγχου χρηστών (user testing), ολοκληρωθεί η εκπαίδευση όλων των χρηστών του συστήματος (των Δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας) και ολοκληρωθεί η μια εκπαίδευση των Δικηγόρων. Το παρόν στάδιο θα έχει ελάχιστη διάρκεια δύο (2) μηνών.
- Το στάδιο αυτό αφορά στην πιλοτική παραγωγική λειτουργία του συστήματος σε πραγματικό περιβάλλον με πραγματικά δεδομένα. Στην περίοδο πιλοτικής λειτουργίας το σύστημα θα εγκατασταθεί και θα λειτουργήσει σε πραγματικές συνθήκες εργασίας (παραγωγικό περιβάλλον) σε όλα τα Δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην περίοδο πιλοτικής λειτουργίας, ο Ανάδοχος οφείλει να λειτουργεί το Helpdesk, κατά τη διάρκεια του ωραρίου των υπηρεσιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στους Όρους Εντολής και την Προσφορά του. Οποιαδήποτε προβλήματα εντοπιστούν κατά την πιλοτική λειτουργία, θα πρέπει να διορθωθούν εντός του χρονικού διαστήματος των 6 μηνών, ώστε να μπορεί να τεθεί σε λειτουργία το SLA. Τυχόν αποτυχία στην ολοκλήρωση διορθώσεων εντός του χρονικού διαστήματος των 6 μηνών, τότε δεν θα μπορεί να αρχίσει η παροχή υπηρεσιών και θα ισχύουν οι ρήτρες καθυστέρησης όπως ορίζονται στην Παράγραφο 8 του Μέρους Β – Συμφωνία – Ειδικοί Όροι Σύμβασης. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος και την τελική αποδοχή του, θα ξεκινήσει αυτόματα η παραγωγική λειτουργία του συστήματος η-δικαιοσύνη.

[...]

IX. Παραδοτέο 9: Data Capture

Το Data Capture περιλαμβάνει την καταχώρηση από τον Ανάδοχο όλων των υποθέσεων που θα έχουν καταχωρηθεί στα Δικαστήρια από την πρώτη ημέρα 1^η μέρα (1^η Ιανουαρίου) του ημερολογιακού έτους έναρξης της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος μέχρι την ημερομηνία έναρξης της, μέσω της Λειτουργίας Data Capture του συστήματος. Η αναφορά σε σάρωση του περιεχομένου του φακέλου περιλαμβάνει σε κάθε περίπτωση όλα τα έγγραφα (κάθε ξεχωριστό χαρτί) που βρίσκονται στον κάθε φάκελο που θα

σαρωθεί. Κατά το στάδιο της ανάλυσης, ο ανάδοχος θα είναι σε θέση να αξιολογήσει το περιεχόμενο κάθε φακέλου, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι το ίδιο, αφού κάθε υπόθεση αναλόγως και των θεμάτων που εγείρονται σε αυτή, περιέχει διάφορα έγγραφα. Κατά την σάρωση των εγγράφων δεν απαιτείται να γίνεται διαδικασία OCR όμως το σύστημα θα πρέπει να κατηγοριοποιεί αυτόματα τις σαρωμένες υποθέσεις και να τις τοποθετεί με ανάλογη καταλογοποίηση, ως αν θα είχαν καταχωρηθεί ηλεκτρονικά εξ'αρχής. Επιπρόσθετα, θα υπάρχει η δυνατότητα να εντοπισμού των εν λόγω υποθέσεων με τη χρήση της λειτουργίας «έρευνα»/«search» του συστήματος.

Ο Ανάδοχος θα είναι υπεύθυνος να σαρώσει όλα τα έγγραφα των εν λόγω υποθέσεων στις εγκαταστάσεις των Δικαστηρίων ανά επαρχία με δικό του προσωπικό και με τη χρήση του αναγκαίου δικού του εξοπλισμού (π.χ. σαρωτές, κατάλληλους υπολογιστές εάν αυτοί που έχει η Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία δεν είναι κατάλληλοι) για τη διεκπεραίωση της ως άνω εργασίας. Επειδή τα πρωτοκολλητέα εργάζονται μέχρι τις 15.30, η Αναθέτουσα Αρχή / Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία θα προβεί στα ανάλογες διευθετήσεις για εκτέλεση της εργασίας και σε χώρο εκτός του Πρωτοκολλητείου αλλά όχι εκτός του Δικαστηρίου. Όπως φαίνεται και στο σχετικό πίνακα δομής της δικαστικής εξουσίας Προσάρτημα II Δικαστήρια λειτουργούν σε κάθε Επαρχία.

[...]

4.5 Οδηγίες και Προθεσμίες παράδοσης

Η ολοκλήρωση του διαδικτυακού πληροφοριακού συστήματος Διοίκησης Δικαστηρίων αναμένεται να ολοκληρωθεί σε διάστημα 10-14 μηνών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών. Θα ακολουθήσει η πιλοτική λειτουργία για συνολική περίοδο 6 μηνών, εργασία για την οποία δε θα εκδοθεί ξεχωριστή οδηγία. Το Data Capture που θα γίνει από τον Ανάδοχο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη της Πιλοτικής Παραγωγικής Λειτουργίας, εργασία για την οποία δεν θα δοθεί ξεχωριστή οδηγία αλλά εμπίπτει στις υποχρεώσεις του Αναδόχου που απορρέουν από την υλοποίηση του συστήματος. Με την ολοκλήρωση της πιλοτικής λειτουργίας θα εκδοθεί το πιστοποιητικό τελικής αποδοχής του συστήματος το οποίο θα σημαίνει και την έναρξη του δικαιώματος χρήσης του συστήματος και των υπηρεσιών helpdesk για ~~μέγιστη~~ συνολική περίοδο 6 ετών. Ο αριθμός των χρηστών του συστήματος ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης θα είναι απεριόριστος (unlimited).

[...]

5.2 Διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης

Η διάρκεια υλοποίησης του Αντικειμένου είναι ~~152~~ 156 μήνες και αναλύεται ως εξής:

- 1 μήνας για την υποβολή της έκθεσης έναρξης
- ~~Η~~ 14 μήνες για ετοιμασία είναι Διαδικτυακού Συστήματος Διοίκησης Δικαστηρίων
- 6 μήνες συνολική περίοδος Πιλοτικής Λειτουργίας, κατά τους οποίους το σύστημα θα είναι σε Πιλοτική Δοκιμαστική Λειτουργία (testing) από 2 μέχρι 4 μήνες και σε Πιλοτική Παραγωγική Λειτουργία το λιγότερο 2 μήνες ανάλογα με την έκταση της περιόδου Δοκιμαστικής Λειτουργίας».

Το ζήτημα της συγκρότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, της σημασίας των πιο πάνω όρων των εγγράφων του διαγωνισμού καθώς και του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος είχαμε την ευκαιρία να τα εξετάσουμε στα πλαίσια της Προσφυγής 20/2019 από την οποία παραθέτουμε και υιοθετούμε για τους σκοπούς της παρούσας τα πιο κάτω αποσπάσματα.

«Θα εξετάσουμε τους ισχυρισμούς των Αιτητών [...] με πρώτο τον ισχυρισμό σε σχέση με τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης μετά την ακυρωτική απόφαση στις Προσφυγές 14/2018, 15/2018 και 16/2018. Η προσβαλλόμενη με τις εν λόγω προσφυγές απόφαση ακυρώθηκε, επειδή μεταξύ άλλων λόγων έπασχε η σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης. Κρίθηκε ότι, εφόσον μετά τη σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης ένα μέλος της δεν μπορούσε να συμμετέχει λόγω απουσίας από τα καθήκοντα του και δεν είχε αντικατασταθεί αυτό έπρεπε να αντικατασταθεί σύμφωνα με τον Καν. 12 της ΚΔΠ 201/2007. Οι Αιτητές θεωρούν ότι η πιο πάνω διαπίστωση εμπόδιζε την Αναθέτουσα Αρχή να προχωρήσει σε αντικατάσταση του εν λόγω μέλους εφόσον οι προσφυγές είχαν ανοιχθεί και ότι η μόνη δυνατότητα που υπήρχε ήταν η ακύρωση του διαγωνισμού.

Με κάθε εκτίμηση προς τους Αιτητές δεν συμφωνούμε με τη θέση τους. Η πρόνοια του Καν. 9(1) θα πρέπει να διαβασθεί σε συνάρτηση με την πρόνοια του Καν. 12 της ΚΔΠ 201/2007 ο οποίος προβλέπει ότι «[...] Σε περίπτωση δικαιολογημένης αδυναμίας ή κωλύματος οποιουδήποτε μέλους να συμμετάσχει σε συνεδρίες της Επιτροπής, ο προϊστάμενος της αναθέτουσας αρχής ή ο αντιπρόσωπός του διορίζει αντικαταστάτη».

Η Επιτροπή Αξιολόγησης για τον παρόντα διαγωνισμό όπως είχε συσταθεί πριν από την υποβολή των προσφορών ήταν 6μελής. Σε κανένα στάδιο δεν αποφασίστηκε αυτή να γίνει 5μελής όπως εισηγούνται οι Αιτητές, δεν μπορούσε άλλωστε ενόψει του Καν. 12 ο οποίος ρητά προβλέπει για διορισμό αντικαταστάτη. Ούτε η θέση των Αιτητών ότι δεν διερευνήθηκε κατά πόσο το κώλυμα του μέλους που αρχικά διορίστηκε και στη συνέχεια για μερικούς μήνες κωλύετο να συμμετέχει στις συνεδρίες ευσταθεί. Είναι γεγονός ότι από την επιστολή της Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 5.10.2017 μέχρι και την αντικατάσταση του μέλους μεσολαβεί κάποιο διάστημα όμως λαμβανομένου υπόψη ότι η επιστολή για το νέο μέλος προέρχεται από την Αρχιπρωτοκολλητή η οποία προΐσταται του προσωπικού των δικαστηρίων και κατά τεκμήριον γνωρίζει τα του προσωπικού και των απουσιών αυτού, ο ισχυρισμός των Αιτητών δεν ευσταθεί. Άλλωστε, οι Αιτητές δεν έχουν με οποιοδήποτε τρόπο ισχυριστεί ότι το κώλυμα έπαυσε να υπάρχει. Επίσης να σημειωθεί ότι με την επιστολή ημερ. 5.10.2017 δεν καθορίζεται με ακρίβεια ο χρόνος απουσίας του συγκεκριμένου μέλους. Η αναφορά για μερικούς μήνες δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν μπορεί να καλύψει το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της επιστολής ημερ. 5.10.2017 και της νέας ημερ. 14.11.2018 όπως εισηγούνται οι Αιτητές».

[...] Είναι καλά γνωστό ότι η προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού και οι όροι του αποτελούν πράξη κανονιστικού περιεχομένου που δεσμεύουν τόσο τη διοίκηση όσο και τους διαγωνιζόμενους. Σε κάθε περίπτωση οι όροι διαγωνισμού πρέπει να ερμηνεύονται στενά και αυστηρά. (**Αιμίλιος Έλληνας & Σία Ατδ ν. Υπουργείου Οικονομικών (1990) 3 ΑΑΔ 181**). Η σημασία ενός όρου όπως έχει νομολογιακά αποφασιστεί προσδιορίζεται από το κατά πόσο η τήρηση του είναι αποφασιστικής σημασίας για τη λήψη της απόφασης κατακύρωσης. (**Tamassos Tobacco Suppliers and Co ν. Δημοκρατίας (1992) 3 ΑΑΔ 60**). Από τη στιγμή δε που ένας όρος κριθεί ουσιώδης δεν χωρεί διαφοροποίηση μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους απόκλισης από αυτά. (**Δημοκρατία ν. C.H. Heat-Flow Mechanical Contractors Ltd (2005) 3 ΑΑΔ 363**).

Έχουμε μελετήσει τους όρους που έχουμε παραθέσει πιο πάνω καθώς και τους υπόλοιπους όρους και κρίνουμε ότι οι όροι που έχουμε παραθέσει αποτελούν

ουσιώδεις όρους. Πρόκειται για όρους αποφασιστικής σημασίας για την απόφαση κατακύρωσης. Η απαίτηση του όρου 8.3.2 του Μέρους Α για αναλυτικό χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων με βάση τα παραδοτέα και αναλυτική παρουσίαση της προσφερόμενης λύσης και των επί μέρους απαιτήσεων του Παραρτήματος ΙΙ ξεκάθαρα καθιστά το χρόνο για τα διάφορα στάδια που προβλέπονται για το αντικείμενο του διαγωνισμού ουσιώδη. Το γεγονός ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού περιλαμβάνονται όροι όπως ο όρος 5.2 του Παραρτήματος ΙΙ, (προβλέπει για 3μηνη μετακύλιση των εργασιών της πιλοτικής λειτουργίας σε περίπτωση που συμπέσει με την καλοκαιρινή περίοδο), δεν επιδρά και ούτε επηρεάζει το ουσιώδες του όρου 8.3.2 του Μέρους Α και των απαιτήσεων του Παραρτήματος ΙΙ τα οποία αναφέρονται στους προσφέροντες. Ούτε η πρόνοια για έγκριση εκθέσεων παραλαβής παραδοτέων όρος 10.5 Παράρτημα Ι επηρεάζει τους όρους που αφορούν τους προσφέροντες. Οι εν λόγω όροι αναφέρονται αποκλειστικά στην Αναθέτουσα Αρχή και δεν διασυνδέονται με τις υποχρεώσεις των προσφοροδοτών».

Δεδομένης της κατάληξης μας ότι ο όρος 8.3.2 του Μέρους Α είναι ουσιώδης, της διαπίστωσης της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία δεν έχει αμφισβητηθεί από τους Αιτητές, προκύπτει άλλωστε ξεκάθαρα από την προσφορά τους, ότι η διάρκεια της περιόδου ολοκλήρωσης του έργου είναι 22 μήνες εάν προσμετρήσει κάποιος και τον ένα μήνα για την προετοιμασία από τους Αιτητές και την υποβολή της έκθεσης, αντί 21 μήνες, όπως προέβλεπε ο όρος 5.2 πιο πάνω, κρίνουμε την κατάληξη της Αναθέτουσας Αρχής απόλυτα ορθή. Ορθή είναι δεδομένου του ουσιώδους του όρου σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα και η διαπίστωση σε σχέση με το Παραδοτέο 5 Πιλοτική Λειτουργία. Η απόκλιση αυτή για τους λόγους που παρατίθενται στην έκθεση αξιολόγησης (επαναλαμβάνονται αυτούσιοι στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων προς τους Αιτητές σελ. 4-7 πιο πάνω) δεν άφηναν άλλη επιλογή στην Αναθέτουσα Αρχή από τον αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών. Ούτε ο ισχυρισμός για παράλειψη αναζήτησης διευκρινίσεων σε σχέση με τα ζητήματα για

τα οποία η προσφορά των Αιτητών αποκλείστηκε ευσταθεί. Όπως ορθά έκρινε η Αναθέτουσα Αρχή δεν προέκυπτε οποιαδήποτε ασάφεια για να τίθεται θέμα αναζήτησης διευκρινίσεων. Η συνολική διάρκεια του Παραδοτέου 5 με το υποβληθέν χρονοδιάγραμμα καθορίζεται ρητά, ο δε χαρακτηρισμός από τους Αιτητές του χρονοδιαγράμματος ως ενδεικτικού δεδομένου, του ουσιώδους του όρου δεν μπορούσε να δικαιολογήσει αναζήτηση διευκρινίσεων. Κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με προσπάθεια από μέρους της Αναθέτουσας Αρχής να δώσει την ευκαιρία στους Αιτητές να συμπληρώσουν την προσφορά τους. Ανάλογα ισχύουν και για το Παραδοτέο 9: Data capture το οποίο σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη της πιλοτικής παραγωγικής λειτουργίας του συστήματος. Σύμφωνα με το υποβληθέν από τους Αιτητές χρονοδιάγραμμα το Παραδοτέο 9 αρχίζει την 1.12.2019 και ολοκληρώνεται στις 2.12.2019 δηλαδή μετά που θα αρχίσει η πιλοτική παραγωγική λειτουργία. Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της (επαναλαμβάνονται στην επιστολή γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων), εξηγεί με λεπτομέρεια τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να γίνει δεκτό το υποβληθέν σε σχέση με το εν λόγω παραδοτέο χρονοδιάγραμμα. Συνεπώς ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών για έλλειψη αιτιολογίας ευσταθεί. Όπως αναφέραμε και στην Προσφυγή 20/2019 «το χρονοδιάγραμμα του όρου 8.3.2(γ) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού δεν είναι χρονοδιάγραμμα με βάση τη διάρκεια υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης (όρος 5.2 Παραρτήματος II, Όροι εντολής Τεχνικές Προδιαγραφές) αλλά χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων με βάση τα παραδοτέα της σύμβασης όπως

αυτά παρατίθενται στον όρο 4 Παράρτημα II - Όροι εντολής Τεχνικές προδιαγραφές. Συνεπώς εφόσον το υποβληθέν χρονοδιάγραμμα δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των όρων του διαγωνισμού η Αναθέτουσα Αρχή ορθά προχώρησε σε αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών».

Με βάση όλα τα πιο πάνω ομόφωνα αποφασίζουμε ότι η παρούσα Προσφυγή δεν ευσταθεί και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαταγή.